

4. Петришин Л. Й. Технологічний аспект формування креативності фахівців соціальної сфери у контексті фахової підготовки. Педагогічні технології в сучасних наукових дослідженнях: досвід та інновації: колективна монографія / за ред. С. Харченка; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Старобільськ: ДЗ ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2017. 372 с., С. 53-98;

5. Петришин Л.Й. Стратегії моделювання креативності соціальних педагогів в освітньому процесі. Педагогіка. Соціальна робота. Науковий вісник Ужгородського університету, 2018. (42). Ч.1.-2. С. 173 - 179.

*Дмитро Плітін,
здобувач третього рівня вищої освіти,
спеціальність 231 Соціальна робота,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка*

*Науковий керівник: Наталія Олексюк,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри соціальної
роботи та соціальної педагогіки,
Тернопільський національний педагогічний
Університет імені Володимира Гнатюка*

СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ОСОБИСТОСТІ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ: ОСНОВИ ПОБУДОВИ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ

Постановка проблеми у загальному вигляді. Проблема інформаційної безпеки особистості та механізмів її захисту в умовах воєнного стану є нагальною в теоретичному і у прикладному плані. Інформаційну безпеку особистості розглядаємо як захищеність її психіки від впливу чисельних інформаційних факторів, що перешкоджають формуванню й функціонуванню адекватної інформаційно-орієнтованої основи соціальної поведінки людини, а також адекватної системи її суб'єктивного (особистісного, суб'єктивно-особистісного) ставлення до навколишнього світу й до самої себе. Забезпечення інформаційної захищеності людини є однією з найважливіших цілей національної та державної безпеки, оскільки права і свободи особистості є ключовими інститутами правової, демократичної держави, громадянського суспільства, надбанням й цінністю цивілізованого світу [7, с. 65].

В основі проблеми інформаційної безпеки особистості та її захисту лежить проблема інформаційної стійкості і самоорганізації людини. Підхід, згідно з яким особистість є самоорганізованою системою, яка опирається на єдність стійкості та мінливості, дозволяє реальніше осмислювати актуальні проблеми її становлення й розвитку в інформаційному просторі. Розуміння соціальних аспектів інформаційної безпеки є важливим для розробки ефективних стратегій захисту особистості від

негативних впливів інформації, для формування її інформаційної грамотності й культури [2, с. 44-45].

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Інформаційна безпека є складним, динамічним, цілісним і багаторівневим явищем, на яке безпосередньо впливають ряд зовнішніх й внутрішніх чинників, а саме: політична ситуація в світі та в країні; наявність потенційних зовнішніх і внутрішніх загроз та рівень інформаційно-комунікаційного розвитку країни [1, с. 32]. Поряд з цим, інформаційна безпека являє собою складну, динамічну, цілісну соціальну систему, компонентами якої є підсистеми безпеки особистості, держави і суспільства.

Вважаємо, що система інформаційної безпеки включає такі елементи, як: правова та наукова основа; суб'єктно-об'єктний склад; політика інформаційної безпеки; механізми та засоби створення й підтримки інформаційної безпеки.

Діяльність із підтримки інформаційної безпеки особистості зосереджена на конструктивному поєднанні діяльності держави, громадянського суспільства та індивіда за трьома напрямками: інформаційно-психологічному (забезпечення конституційних прав і свобод людини й громадянина, створення сприятливого клімату в національному інформаційному просторі з метою утвердження загальнолюдських та етнічних моральних цінностей); технологічного розвитку, (розбудова й оновлення інформаційних ресурсів, упровадження новітніх технологій створення, обробки та поширення інформації); захисту інформації, (забезпечення її доступності, конфіденційності та захисту інформації від кібератак) [5, с. 10-11; 6, с. 22-23].

Система забезпечення інформаційної безпеки особистості має бути організована таким чином, щоби нейтралізувати вплив (або зменшити його результати) на її свідомість дезінформування та маніпулювання, пропаганди та чуток, диверсифікації громадської думки, глобальних комп'ютерних мереж і програмних засобів, ЗМІ й спеціальних засобів інформаційно-пропагандистської спрямованості, засобів створення віртуальної реальності та підпорогового психосемантичного впливу, засобів нелегальної модифікації інформаційного середовища та генерування електромагнітних і акустичних полів тощо [4, с. 38-39; 7, с. 285-287]. Механізми, які застосовуються для впливу перелічених засобів умовно поділяємо на вербальний та невербальний [1, с. 33]. Аналіз наукових джерел дозволяє стверджувати, що вплив означених технологій може призвести до втрати психічного здоров'я, зміни цінностей, життєвої позиції, орієнтирів, світогляду та сприятиме асоціальній поведінці [3, с. 56]. Саме тому сьогодні вкрай важливо розробити й апробувати систему забезпечення інформаційної безпеки особистості.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у обраному напрямі. Таким чином, захист інформаційної безпеки особистості в умовах воєнного стану є одним з пріоритетних завдань держави, оскільки від нього залежить не лише

безпека індивіда, а й безпека країни у цілому. Вирішення цього завдання є комплексною проблемою і буде більш ефективним при застосуванні системного підходу. У перспективі вважаємо за необхідне детально дослідити усі елементи системи забезпечення інформаційної безпеки особистості.

Список використаних джерел:

1. Гапесєва О. Л. Деякі питання забезпечення інформаційної безпеки в Україні // Військово-історичний вісник. 2017. № 3. С. 31–39.
2. Жарков Я.М., Дзюба М.Т., Замаруєва І.В., ін. Інформаційна безпека особистості, суспільства, держави: Підручник. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 274 с.
3. Золотар, О. О. (2018). Інформаційна безпека людини: теорія і практика : монографія. Київ : ТОВ «Видавничий дім «АртЕк». 446 с. URL: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2021/Zolotar_2018_446.pdf
4. Левченко О. В. Система забезпечення інформаційної безпеки держави у воєнній сфері: основи побудови та функціонування : монографія. Житомир : Видавець ПП «Євро-Волинь», 2021. 172 с.
5. Певцов Г. В. Інформаційно-психологічна боротьба у воєнній сфері : монографія / Г. В. Певцов, А. М. Гордієнко, С. В. Залкін [та ін.]. Харків : Вид. Рожко С. Г., 2017. 276 с.
6. Сідак В. С., Артемов В. Ю. Забезпечення інформаційної безпеки в країнах НАТО та ЄС : навч. посіб. Київ : КНТ, 2007. С. 21–24.
7. Шемчук, В. В. (2020). Загрози інформаційній безпеці: проблеми визначення та подолання. Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління. 2020. № 1(7). С. 285–296. URL: [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2020-1\(7\)-285-296](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2020-1(7)-285-296)

***Ігор Погоржельський,**
здобувач освіти третього
(освітньо-наукового) рівня «Доктор філософії» (PhD)
кафедри соціальної освіти та соціальної роботи
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*

*Науковий керівник: **Марина Соляник,**
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри соціальної освіти та соціальної роботи
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*

ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНИХ ІДЕАЛІВ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ЖИТТЄСТІЙКОСТІ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Сучасна молодь живе в умовах постійних соціальних, економічних і культурних трансформацій, що вимагає від неї високого рівня адаптивності, психологічної зрілості та внутрішньої стійкості. Проблема життєстійкості молодого покоління стає особливо актуальною в контексті зростання соціальної напруги, невизначеності майбутнього, кризових явищ у суспільстві. Одним із малодосліджених, але надзвичайно важливих